

По примера на Хензел и Гретел – посочи ми посоката към дома

Всяко посещение в гората е вълнуващо – красотата и любопитството могат да ни отведат далеч. Но какво да правим, ако се унесем и изгубим ориентация? Можем ли да намерим пътя към дома? Обикновено туристите носят със себе си карта и компас, а днес често използват и телефон. Но ако не разполагате с такива помощници, има и други хитри начини.

В едноименната приказка Хензел и Гретел оставяли след себе си трохички, за да намерят обратния път. За съжаление, птичките ги изкълвали. А ние какво бихме могли да използваме, без да замърсяваме или нараняваме природата?

В гората има толкова много камъчета, паднали клончета, шишарки. Ако ги подредим като стрелки или линии, ще можем да си покажем пътя. С листа също може, но е добре да ги поставяме върху влажна почва, за да не бъдат отнесени от вятър или движещи се животни. Ако има високи треви, можем да ги завържем в стоящи снопчета, както са правили индианците, и чрез тях да укажем посоката на движение (фиг. 1).

Ако видите камъни, пръчки или сноп-

чета трева като изобразените в първата колона, това означава „продължете напред“. Втората колонка показва „Завийте наляво“, третата – „Завийте надясно“, а последната показва „Важно предупреждение“.

А ако не сме оставили никакви следи? Слънцето и сянката на различни предмети и дървета могат да са ни много точен ориентир.

Знаете, че слънцето изгрява от изток и залязва на запад, нали? За определяне на посоката изток – запад може да използваме сянката на забита в земята пръчка (фиг. 2). Маркираме върха на сянката ѝ и след 10 – 15 минути отбелязваме мястото на изместения връх. Линията между двете точки е приблизително запад – изток (първата точка е запад, втората е изток). Дължината на тази линия обаче не е еднаква през целия ден. Колкото по-къса е сянката, толкова по-високо е слънцето. По обяд тя е най-малка, насочена е на север, а слънцето е на юг, ако се намираме в Северното полукуълбо.

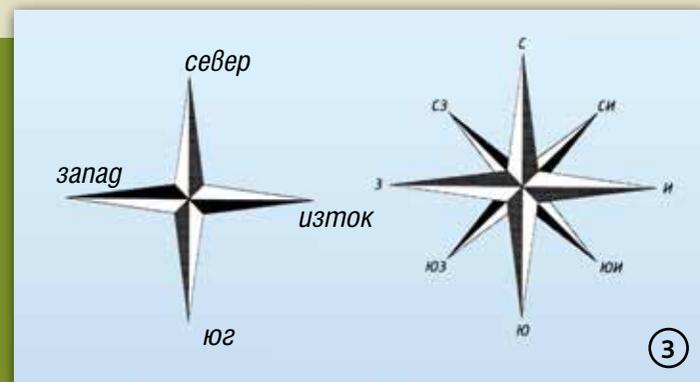
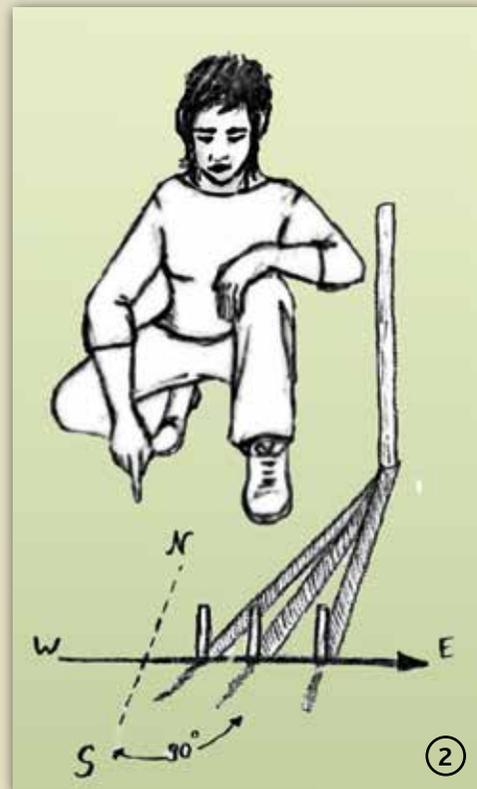
Старите ръчни часовници на дядо и

баба също могат да ни помогнат за определяне на посоката. Насочете стрелката, която показва час, към слънцето. Разделете на две ъгла между тази стрелка и точката за 12:00 ч., за да разберете къде е юг. Това е валидно за Северното полукуълбо. Ако сте в Южното полукуълбо, насочете точката за 12:00 ч. към слънцето. Разделете на две ъгла между стрелката за часа и точката за 12:00 ч., за да разберете къде е север.

Полезно е да знаете, че в Северното полукуълбо мъхът расте предимно на север, по сенчестата и влажна страна на дърветата, където слънцето огрява по-малко. Северните изложения задържат сняг по-дълго време, а в планината – дори и през лятото.

Обърнете внимание как се изменя разстоянието между всеки две съседни точки, поставени през равен интервал от време. Подреждат ли се те в права линия, или образуват дъга?

Д-р инж. Петя МАТЕВА

ЗАБАВНА ЗАДАЧА:

Ако сте на излет, можете да начертаете „локална карта на сянката“. За целта следвайте следните стъпки: **1.** Забийте пръчка в земята. **2.** Отбележете върха на сянката с камъче или с друго нещо, което не се премества лесно от вятъра. **3.** На всеки десет минути отбелязвайте върха на сянката. **4.** За по-големите деца – ако имате лист хартия, пренесете рисунъка от земята върху хартията, като спазвате реалните разстояния между отделните отбелязвания или в пропорции. **5.** Поставете върху хартията посоките на света, както е показано на фиг. 3.